Drawieński Park Narodowy

Geosystemy hydrogeniczne są znaczącym ogniwem środowiska przyrodniczego DPN. Główne rzeki Drawieńskiego Parku Narodowego to Drawa i jej lewobrzeżny dopływ - Płociczna. Drawą przepływa średnio 15 m^3 wody na sekundę, a Płociczną - 3 m^3. Oprócz Drawy i Płocicznej, przez teren DPN przepływają także: Słopica, Korytnica, Runica, Cieszynka, Moczel i Sucha.

W Parku jest 20 jezior, bardzo zróżnicowanych pod względem charakteru ekologicznego: od torfowiskowych jeziorek dystroficznych (Pięć Jeziorek Torfowych zwanych także Głodnymi Jeziorkami), przez jeziora eutroficzne (Sitno, Płociczno, Ostrowiec) do mezotroficznych jezior ramienicowych (Martew, Płociowe, Pecnik Duży). Unikatem hydrologicznym jest głębokie, okolone lasami meromiktyczne jezioro Czarne. Zróżnicowanie ekologiczne jezior widać nawet na pierwszy rzut oka w barwie ich wody: mezotroficzne jeziora ramienicowe mają, zwłaszcza w słoneczne dni, wody intensywnie szmaragdowe, a jeziorka dystroficzne - toń ciemną, prawie czarną. Specyficznym elementem sieci wodnej Drawieńskiego Parku narodowego są wypływy wód podziemnych: źródła, wycieki i wysięki, a także rozwinięte na takich wyciekach źródliskowe torfowiska.

Drawieński Park Narodowy odznacza się bogactwem występujących tu typów ekosystemów. Miarą tego bogactwa jest liczba 224 udokumentowanych tu zbiorowisk roślinnych. Powierzchniowo dominują lasy - przede wszystkim buczyny, łęgi olszowe i olsy, a także płaty borów sosnowych. Ważnymi komponentami przyrody Parku są torfowiska, oraz ekosystemy wodne i łąkowe.
Prawie 80 zbiorowisk roślinnych występujących na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego należy do ważnych dla Europy i ujętych w Europejskiej Dyrektywie Habitatowej. Są to: żyzne i kwaśne buczyny, grądy, lasy łęgowe, fragmenty borów i brzezin bagiennych, wilgotne i świeże łąki, wrzosowiska, podwodne łąki ramienicowe w jeziorach, roślinność rdestnicowa jezior eutroficznych, roślinność źródlisk, skupienia włosieniczników w nurcie rzek, szuwary kłociowe, mszary torfowcowe, roślinność torfowisk przejściowych i mechowisk.

W lasach Parku dominuje sosna, sporo jest też buka, dębu i sztucznie wprowadzonego świerka. Najrzadszymi z drzew są występujące na pojedynczych stanowiskach brekinia i cis.
Na terenie DPN współcześnie rośnie 924 taksonów roślin naczyniowych, 55 gat. podlega ochronie gatunkowej. Najcenniejszym składnikiem flory roślin naczyniowych Parku jest storczyk lipiennik Loesela, którego kilka osobników rośnie na jednym z torfowisk. Unikatem jest także obfite stanowisko chamedafne północnej, na torfowisku Sicienko. Cenne są populacje dwóch gatunków błotnych fiołków: torfowego i mokradłowego, a także cała grupa gatunków torfowiskowych z

turzycą bagienną, rosiczką okrągłolistną i długolistną, bagnicą torfową, turzycą Buxbauma, narecznicą grzebieniastą. Od otaczających go terenów, Park wyróżnia się bogactwem flory storczyków. Na trzech torfowiskowych stanowiskach rośnie tu kruszczyk błotny, na jednym - wspomniany lipiennik. Na Tragankowym Urwisku nad Drawą jest liczna populacja kruszczyka rdzawoczerwonego, a jego krewniak - kruszczyk szerokolistny jest pospolity w liściastych lasach. Łąki bogate są w stoplamki krwiste, szerokolistne i plamiste, w zaroślach odnotowano też podkolana białego i listerę jajowatą.

Inne interesujące gatunki to np.: wawrzynek wilczełyko, dziewięciornik błotny, widłak jałowcowaty, spłaszczony i goździsty, wspomniane storczyki stoplamiki, nasięźrzał pospolity, pomocnik baldaszkowy i cała grupa gatunków torfowiskowych: turzyca bagienna, turzyca nitkowata, rosiczki, żurawina, modrzewnica, bagno, przygiełka biała, bagnica torfowa, lilia złotogłów, kopytnik pospolity, wiciokrzew pomorski i zimoziół północny.
Interesująca jest także flora roślin zarodnikowych oraz grzybów. Występują między innymi bardzo rzadkie gatunki mszaków - Helodium blandowii, Paludella squarrosa, Sphagnum fuscum i inne rzadkie torfowce z rodzaju Sphagnum. Porost Arthonia aspersella ma tu jedno z dwóch stanowisk w Polsce. Występują też rzadkie gatunki grzybów, np. soplówka gałęzista, monetka kleista, szmaciak gałęzisty i mleczaj rydz.
Obszar Drawieńskiego Parku Narodowego cechują walory faunistyczne wyróżniające go nie tylko w skali regionu, ale i kraju, a nawet Europy Środkowej.
Zainteresowanych fauną przyciąga do Drawieńskiego Parku Narodowego łatwość zobaczenia bielika, rybołowa, kormorana, nurogęsi, gągoła, czy śladów żerowania bobra.

Ichtiofaunę rzek - szczególnie Płocicznej i Drawy - cechuje wyjątkowa różnorodność. Nie została ona dotknięta przez procesy degradacyjne w tak dużym stopniu, jak w innych polskich rzekach. Obok gatunków skrajnie zagrożonych, ginących - minoga rzecznego i strumieniowego, troci wędrownej i certy, zachowały się tu jeszcze liczne i stosunkowo stabilne populacje gatunków rzadkich w skali kraju - pstrąga potokowego, lipienia, strzebli potokowej i głowacza białopłetwego. Rodzima populacja łososia wyginęła w latach 80-tych, obecnie w ramach ogólnokrajowego programu ochrony łososia wsiedla się do Drawy i Płocicznej łososie wyhodowane z populacji pochodzącej z rzek łotewskich. Także w jeziorach Parku zachowały się populacje rzadkich gatunków - bardzo rzadkiej w Polsce troci jeziorowej oraz coraz rzadszych w kraju sielawy i siei.

W torfowiskach, starych stawach rybnych i mokradłach, w miejscach dawnych stawów, jeziorach, śródleśnych oczkach wodnych, na polach i łąkach z podmokłymi zagłębieniami spotykamy płazy. Pospolite są żaby: zielone żaby wodne, żaba moczarowa i żaba trawna, kumak nizinny, wszystkie trzy gatunki ropuch, grzebiuszka ziemna. Spotyka się także rzekotkę. Spośród gadów, oprócz pospolitych jaszczurek (zwinki, żyworódki i padalca) oraz zaskrońca, na podkreślenie zasługuje występowanie żmii zygzakowatej. Jest także niewielka populacja żółwia błotnego. Tuż za granicami Parku notowano także występowanie gniewosza.

W Parku spotkać można ponad połowę występujących w Polsce gatunków ptaków. Do najcenniejszych należą: bocian czarny, tracz nurogęś, kania czarna, kania ruda, bielik, orlik krzykliwy, rybołów, jarząbek, puchacz i włochatka. Inne występujące tu gatunki rzadkie lub zagrożone w skali regionalnej, o wyspowym charakterze występowania, powiązane z zanikającymi typami ekosystemów to między innymi: kormoran, gągoł, trzmielojad, krogulec, kobuz, derkacz, żuraw, kszyk, samotnik, siniak, zimorodek, krętogłów, dzięcioł zielony, dzięcioł średni, pliszka górska, strumieniówka, zniczek, srokosz, czyż, krzyżodziób świerkowy i inne. Zagęszczenie populacji rybołowa, bielika, puchacza, żurawia, gągoła i nurogęsi jest w Puszczy Drawskiej i w Drawieńskim Parku Narodowym wyższe niż gdzie indziej, dlatego łatwiej tu o kontakt z tymi gatunkami. Spektakularnym elementem przyrody Parku jest kolonia kormoranów na wyspie jeziora Ostrowiec.

Spośród ssaków najłatwiej o spotkanie z jeleniem, sarną, dzikiem, lisem lub zającem. Populacja jeleni szczególnie liczna bywa jesienią i zimą, kiedy schodzą się one na teren Parku w poszukiwaniu spokoju. Niemal wszędzie widoczne są ślady działalności bobrów, choć trudno zobaczyć same zwierzęta. Herbowe zwierzę Parku, wydra, jest pospolita, lecz bardzo trudna do zobaczenia. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, nietoperze, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, borsuk). Sporadycznie zdarza się zachodzenie na teren DPN: łosia, daniela, wilka, a nawet żubra, pochodzących z żyjących w sąsiedztwie populacji. Interesujący jest świat bezkręgowców. Wśród wstępnie przebadanych mięczaków, pijawek, chruścików, ważek i motyli, wiele jest gatunków rzadkich lub nawet unikatowych.